

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет систем і засобів масової комунікації
Кафедра реклами і зв'язків з громадськістю

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи

_____
(підпис)
_____._____.20__р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДІАПСИХОЛОГІЯ

Дніпро
2017

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади та практичні аспекти медіавиробництва та медіавпливу, психологічні закономірності медіавиробництва та медіавпливу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Медіапсихологія» є формування у студентів системи знань щодо особливостей медіавиробництва та медіавпливу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Медіапсихологія» - засвоєння студентами основних видів медіавпливу: навіювання, зараження, наслідування, переконання. Ознайомитися з механізмами створення моральної паніки. Навчитися працювати з текстами, семантичною довжиною та семантичною глибиною тексту та складати дітекс-діаграму журналістського тексту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття і терміни медіапсихології;
- основні форми медіавпливу;
- механізми моральної паніки, утворюваної медіа;
- психологічні особливості журналістського фаху;
- психологічні особливості медіасприйняття;
- еволюційну структуру психіки людини;
- засади медіакритики;
- принципи медіаекології.

вміти:

- ідентифікувати форми медіавпливу;
- створювати дітекс-діаграму журналістського тексту;
- ідентифікувати форми соціальної перцепції;
- користуватися психологічним інструментарієм для аналізу медіасприйняття (семантичний диференціал).

Міждисциплінарні зв'язки: базується на вивченні нормативних дисциплін: "Професійна підготовка", "Медіпланування", «Теорія та історія журналістики».

Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Передумови виникнення, тематика й проблематика „Медіапсихології”

Тема 1. Предмет і завдання курсу.

1. Зміст поняття „медіапсихологія”. Передумови до виникнення такої наукової дисципліни, як медіапсихологія. Напрями медіапсихологічних досліджень.

2. Поняття „масовидні явища”. Види масовидних явищ. Еволюційна структура психіки людини. Роль безсвідомого у медіасприйнятті.

Тема 2. Психологічні закономірності медіавиробництва й медіавпливу

1. Види медіавпливу: навіювання, зараження, наслідування й переконання. Механізми створення моральної паніки.

2. Соціальна перцепція. Її закономірності. Вплив на медіавиробництво й на медіасприйняття. Каузальна атрибуція. Селективна типізація. Стереотипотворення. Дискурсивні практики у створенні моральної паніки.

Тема 3. Когнітивні й емоційні аспекти застосування ЗМК.

1. Культивуація знань за Гербнером. Подвійна культивуація. Теорія резонансу. Теорія „відео-нездужання” Теорія основного напрямку. Теорія пробілу у знаннях.

2. Культивуація емоцій. Поняття атитюду. Психодинамічна модель К.Ховленда. Вивчення емоційного ставлення до медіапродукту: семантичний диференціал.

**Змістовий модуль 2.
психологічні особливості**

Медіавиробництво та медіарецепція:

Тема 4. Парадигми мислення й стилі творчості журналіста.

1. Журналістське мислення як система, що розвивається. Дивергентність мислення. Понятійне й образне мислення. Картина світу журналіста. Медіакартина світу. Матриця журналістського мислення.

2. Дітекс-діаграма журналістського тексту. Поняття семантична довжина й семантична глибина тексту. Побудова графіку за визначеними параметрами.

Тема 5. Психологічні процеси - складові медіавиробництва.

1. Уява та її роль у творчості. Натхнення та його роль у

творчості. Пам'ять. Види пам'яті. Інтелект. Сприйняття. Мислення.

2. Нелокальність психіки й системність журналістського тексту. Самоорганізація масовокомунікаційних потоків. Матриця диференціації здібностей мислення за О.Проніною. Магічне мислення, прагматичне мислення, драйв-мислення, раціоналістичне мислення, гуманістичне мислення, нет- мислення.

Тема б. Різновиди текстів: диференціація за ознакою типу мислення.

1. Магічне мислення й міфологічний текст. Раціональне мислення й переконуючий текст.

2. Позитивістське мислення й прагматичний текст. Гуманістичне мислення й смисловиявляючий текст. Драйв-мислення й гедоністичний текст.

Мова викладання: українська.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - іспит.

Рекомендована література

Рекомендована література

1. Габор Н. Журналізм і постреальність / Н. Габор // Медіакритика. — 2002. — №1. — С. 15-20.
2. Габдуллин И. Р. Явление предрассудка: гносеологические корни и социальные детерминанты [электронный ресурс] / И. Р. Габдуллин // Credo new. — 1997. — №5. — Режим доступа к журн. : <http://credonew.ru/content/view/55/22/>
3. Брайант Дж., Томпсон С. Основы воздействия СМИ: Пер. с англ. - М.; СПб; К.: Узд. Дом „Вільямс”, 2004. - 426 с.
4. Бырсан Г. Ф. Эффективность информационного процесса взаимодействия массовой информации и аудиторы (к теории вопроса): Лекции. - Кишнев: КГУ, 1989. - 62 с.
5. Журналистика: проблемы эффективности: Сб. науч. тр. / Редкол.: В. М. Теплюк и др. - Владивосток: Изд-во Дальневосточного ун-та, 1988. - 86 с.
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Львів: ПАІС, 2004. - 268 с.
7. Иванов В. Ф. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник. - К.: Центр вільної преси, 1999. - 212 с.
8. Корнеєв В. М. Підходи до вивчення прихованого текстового впливу // Вісн. Київ. ун-ту. Журналистика. - 2001. - Вип. 9. - С. 75-79.
9. Корнеєв М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія: Підручник. - К., 1995. - 304 с.
10. Гофман И. Анализ фреймов / И. Гофман ; [пер. с англ. Р. Е. Бумагина и др.] — М. : Институт Фонда «Общественное мнение», 2004. — 752 с.
11. Масова комунікація: Підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губернський, В. Ф. Иванов, В. А. Вергун. - К.: Либідь, 1997. - 216 с.
12. Москаленко А. З. Теорія журналістики: Підручник. - К.: Експрес-об'ява, 1998. - 334 с.
13. Грушин Б. А. Массовое сознание. Опыт определения и исследования / Б.

- А. Грушин — М. : Политиздат, 1987. — 368 с.Пронин Е. И. Текстовые факторы эффективности журналистского воздействия. - М.: Изд-во МГУ, 1981. - 158 с.
14. Різун В. В. Маси: Тексти лекцій. - К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2003. - 118 с.
Допоміжна
15. Різун В.В. Природа й структура комунікативного процесу // <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1005>
16. Дейк Т. А. ван. Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк ; [пер. с англ. яз. ; ред. В. И. Герасимова ; вступ. ст. Ю. Н. Караулова, В. В. Петрова] — М. : Прогресс, 1989. — 312 с.
17. Зражевська Н. І. Масова комунікація і культура / Н. І. Зражевська. — Черкаси : Брама-Україна, 2006. — 172 с.